

Διαταγή Παραδίδοντος Διοικητού ΣΝΔ Αντιναυάρχου Σταύρου Καρλατήρα ΠΝ

1. Σε εκτέλεση σχετικής διαταγής παραδίδω σήμερα 22 Ιανουαρίου 2026 καθήκοντα Διοικητού Σχολής Ναυτικών στον Υποναύαρχο Ιωάννη Ρέτσα ΠΝ, στον οποίο και εύχομαι υγεία και επιτυχία στο πολυδιάστατο και απαιτητικό έργο του.

2. Ταυτόχρονα, εξέρχομαι του σχηματισμού μετά από πλου σαράντα και πλέον ετών και κινούμαι προς το μόνιμο αγκυροβόλιό μου, χωρίς δυστυχώς τη δυνατότητα του απόπλου εκ νέου. Ο πλους εκπληκτικός, οι συνθήκες κάλυψαν όλο το εύρος, οι εμπειρίες πρωτόγνωρες, τα αποτελέσματα εξαιρετικά, το θαλασσινό αγέρι έντονο. Αισθάνομαι πλήρης, υπερήφανος και ευλογημένος. Εισήλθα από την πύλη της Σχολής Ναυτικών Δοκίμων χαρούμενος με όνειρα και στόχους και εξέρχομαι αυτής ευτυχισμένος, καθόσον μετέτρεψα την εργασιακή συνθήκη σε πάθος και το αντίστροφο. Διήλθα θέσεων υψηλής ευθύνης, αρχής γενομένης ως Κυβερνήτης πολεμικού πλοίου, από το βαθμό του Σημαιοφόρου, θέση μέσω της οποίας σχηματοποίησα τη σκέψη μου, τη συμπεριφορά μου, τη ναυτική μου αντίληψη και τη δράση μου, κατά τρόπον διαυγή και αυθεντικό, υπεύθυνο και αφοσιωμένο, τολμηρό και αποφασιστικό, αυστηρό και δίκαιο. Η ανάληψη πρωτοβουλιών και η αυτονομία της σκέψης, η διαρκής στοχοθεσία και στοχοπροσήλωση, η επίτευξη μετρήσιμων και συγκεκριμένων αποτελεσμάτων, η επιδίωξη της δοκιμασίας εν πλω των προσωπικών μου ορίων και αντοχών αλλά και του σκάφους, η παρότρυνση και η παροχή κινήτρων, η δικαιοσύνη και η επιβράβευση, η ρεαλιστική προσέγγιση των δεδομένων απαλλαγμένη από εξωραϊσμούς, απλουστεύσεις και υπερβολές, κυρίως όμως η πλήρης υιοθέτηση των Ναυτικών Παραδόσεων ως αξιακού κώδικα συμπεριφοράς, αποτέλεσε το πλαίσιο που καθόριζε τον τρόπο της σκέψης και της λειτουργίας μου.

3. «Στις ενέργειες του ο Κυβερνήτης έχει ως οδηγό τις επιταγές του Συντάγματος, τους Νόμους και τις ισχύουσες Διατάξεις του ΠΝ, καθώς και τις διαταγές και οδηγίες των προϊσταμένων του Αρχών. Σε περίπτωση ελλείψεως των τελευταίων και όπου πρέπει να ληφθούν αποφάσεις χωρίς καθυστέρηση, ενεργεί κατά την προσωπική του εκτίμηση με οδηγό το ενιαίο πνεύμα και τις παραδόσεις του ΠΝ και με γνώμονα πάντοτε το συμφέρον της υπηρεσίας άνευ φόβου αναλήψεως ευθυνών». Άρθρο 1102, παράγραφος 2, Διατάξεων Πολεμικού Ναυτικού που αφορά τα καθήκοντα Κυβερνήτου. Το υιοθέτησα πλήρως σε όλη τη διαδρομή μου κατά την ενάσκηση των καθηκόντων μου σε θέσεις υψηλής ευθύνης που αποτέλεσαν και την πλειονότητα των καθηκόντων μου. Αυτό είναι το Πολεμικό Ναυτικό, αυτή είναι η κουλτούρα του, η ελευθερία σκέψης, η

ανάληψη πρωτοβουλίας, η άμεση ετοιμότητα εφαρμογής εναλλακτικών τρόπων ενέργειας, η ψυχοσύνθεσή του και η κοσμοθεωρία του, τα οποία οφείλουμε να διαφυλάξουμε σαν κόρη οφθαλμού, από όποια θέση υπηρετούμε, ανεξαρτήτως συνθηκών και συμπεριφορών που ενίοτε επιδιώκουν την αλλαγή της εν λόγω γραμμής πλεύσης. Ατομική ευθύνη προς όφελος του συλλογικού συμφέροντος.

3. Το Πολεμικό Ναυτικό βρίσκεται πλέον και μετά από αρκετά έτη κρίσεως που οφειλόταν σε εξωγενείς και γνωστούς παράγοντες και επηρέασαν το σύνολο των πυλώνων και δομών του κράτους, σε φάση αναδιάρθρωσης και επανεκκίνησης σε όλο το εύρος των λειτουργιών του. Η εν λόγω διαδικασία απαιτεί τη σύζευξη όλων των “οφειλετών” του Πολεμικού Ναυτικού στον κοινό σκοπό, καθόσον όλοι μας οφείλουμε στο Πολεμικό Ναυτικό, ουδόλως μας οφείλει αυτό. “Οφειλέτες” είναι τα άμεσα ενεργά στελέχη του Πολεμικού Ναυτικού, τα έμμεσα, το σύνολο της ελληνικής κοινωνίας και η πολιτεία. Το διακύβευμα κρίσιμο, όμως η εμπειρία δείχνει εναργώς ότι είναι εφικτό. Απαιτείται όμως και σε όρους ναυτικής ορολογίας δραστικό *corpen sierra* υπό δυσμενείς καιρικές συνθήκες. Το σκάφος αρχικά θα κλυδωνιστεί βίαια, ακολούθως όμως θα πλεύσει με σταθερότητα.

4. Το εν λόγω *corpen sierra* διετάχθη στη Σχολή Ναυτικών Δοκίμων προ έτους, τα αποτελέσματα εμφανώς ορατά, στο σύνολο των λειτουργιών, των δραστηριοτήτων, αλλά κυρίως στη ναυτική κουλτούρα της Σχολής. Η ιδιαίτερη αναφορά σε παρόντα χρόνο και από αυτό το βήμα δεν θα προσέδιδε ιδιαίτερη αξία. Όταν ομιλούν οι πράξεις και τα έργα, τα λόγια δεν παράγουν ικανό αποτέλεσμα. Αυτό το σημαντικό έργο, πιστώνεται στο σύνολο των “οφειλετών” της Σχολής που απαρτίζεται από το στρατιωτικό, το πολιτικό και καθηγητικό/διδακτικό προσωπικό, το οποίο και ευχαριστώ σήμερα από βάθος καρδιάς.

5. Οι κεντρικοί μου στόχοι ήταν: πρώτον, η απόδοση στο Στόλο και στο ΛΣ-ΕΛΑΚΤ ικανών Αξιωματικών, ανθρώπων με ναυτική κουλτούρα και αντίληψη, ήθος και αξίες, με γνώση σύγχρονη, με ηγετικές ικανότητες, με ανοιχτό και καλλιεργημένο πνεύμα, με θάρρος έκφρασης, με διαρκή ετοιμότητα ανάληψης πρωτοβουλιών και με καινοτόμο σκέψη. Είναι αυτό το ικανό έμπυχο υλικό που προσδιορίζει με τρόπο μοναδικό ο Ναύαρχος Κουντουριώτης, είναι ο καταλύτης που επιταχύνει διαδικασίες, έργα, δράση, αποτελέσματα. Δεύτερον, η προετοιμασία της Σχολής για την επόμενη ημέρα σε επίπεδο παροχής επικαιροποιημένης γνώσης υψηλού επιπέδου και εκσυγχρονισμού εγκαταστάσεων και μέσων, σε έναν κόσμο που μεταβάλλεται ραγδαία. Και τρίτον, η ανάγκη για προσανατολισμένη εξωστρέφεια σε ένα ενοποιημένο παγκόσμιο περιβάλλον, όπου οι συνέργειες παράγουν ή μεγιστοποιούν το αποτέλεσμα, ουδείς πλέον κατέχει την απόλυτη αλήθεια, ουδείς είναι ικανός μόνος του.

6. Σε αυτό το σημείο θέλω να εκφράσω τις ευχαριστίες μου σε όλους αυτούς με τους οποίους συμπλεύσαμε διαχρονικά τα σαράντα αυτά έτη σε όλες τις θάλασσες, Μεσόγειο, Ατλαντικό, Βόρεια θάλασσα, Βαλτική θάλασσα, Μαύρη θάλασσα, Ερυθρά θάλασσα, Ινδικό, Ειρηνικό και βέβαια στο μοναδικό και ανυπέρβλητο Αιγαίο - που όταν χαράζει αποτελεί αντίδωρο ζωής - σε αυτούς που με παρακίνησαν αποτελώντας ιθυντήριο σημείο και πηγή έμπνευσης, σε αυτούς που συνέδραμαν το έργο μου και τέλος στις ηγεσίες του Πολεμικού Ναυτικού διαχρονικά, που μου ανέθεσαν τετράκις τα καθήκοντα Κυβερνήτου μονάδων κρούσεως του Στόλου και τετράκις τα καθήκοντα Διοικητού συμπεριλαμβανομένων των καθηκόντων Διοικητού Ταχέων Σκαφών, στη Διοίκηση δηλαδή που οικοδόμησα το ναυτικό προφίλ μου και την προσωπικότητα μου, τη Διοίκηση που έχω μέσα στην καρδιά μου, με τα πλοία της οποίας έπλεα μέσα και πάνω από τα κύματα και παράλληλα άγγιζα με τα χέρια μου και το πλοίο μου τους βράχους του Αιγαίου, καθώς και για τις λοιπές σημαντικές θέσεις, όπως και για την επιλογή μου ως μέλος του Ανωτάτου Ναυτικού Συμβουλίου. Στην οικογένειά μου, χωρίς τη στήριξη της οποίας δεν θα μπορούσα να εκτελώ απερίσπαστα τα καθήκοντά μου και στους γονείς μου που με βλέπουν από ψηλά με περηφάνεια. Τέλος δοξάζω το Θεό που με κράτησε υγιή, εμένα και την οικογένειά μου και μπόρεσα ήρεμος να αφοσιωθώ στο έργο μου.

7. Ναυτικοί Δόκιμοι και Δόκιμοι Σημαιοφόροι του Λιμενικού Σώματος Ελληνικής Ακτοφυλακής απευθυνόμενος σήμερα προς εσάς για τελευταία φορά ως Διοικητής, σας αποχαιρετώ, σας συγχαίρω και σας προτρέπω:

α. Να διατηρήσετε το αίσθημα εκπληρώσεως του Καθήκοντος και του Χρέους προς την Πατρίδα ακμαίο, παραμένοντας ταυτόχρονα φορείς και συντελεστές εθνικών ιδανικών.

β. Να προσδιορίσετε και να εγκαταστήσετε έγκαιρα τα προσωπικά σας σημεία αναφοράς κατά μήκος της ατομικής σας διαδρομής, διατηρώντας τα διαρκώς εμφανή, προκειμένου να είσαστε σε θέση να επιτύχετε τους στόχους σας.

γ. Να επιδιώξετε να “πλεύσετε” υπό “δυσμενείς καιρικές συνθήκες”, κυριολεκτικά και μεταφορικά, καθόσον μόνο υπό τις συνθήκες αυτές, αφενός αναδεικνύονται οι ικανότεροι και αφετέρου δοκιμάζονται τα ατομικά όρια. Σε μεταγενέστερο δε χρόνο, θα εκτιμήσετε πολλαπλώς τον “πλου” υπό συνθήκες “νηνεμίας”. Πλεύσατε στην εγγυτάτη, αν όμως απαιτηθεί, προσαρμόσατε την πλεύση σας κατάλληλα και με τρόπο ευέλικτο, ώστε να εκπληρώσετε την αποστολή σας. Δεν μπορείτε να επιλέξετε τον άνεμο, μπορείτε όμως την πλεύση σας, όπως τον βρείτε τον καιρό να τον ταξιδέψετε.

δ. Να προετοιμαστείτε για να καταστήσετε εφικτό το φαινομενικά ανέφικτο, η ιστορία του Ελληνικού Έθνους προσφέρει πληθώρα ανάλογων πράξεων που αποτελούν παραδείγματα προς μίμηση, προετοιμαστείτε για όλα τα ενδεχόμενα που σχετίζονται με την υπεράσπιση της εθνικής ακεραιότητας πνευματικά, σωματικά και ψυχολογικά και παραμείνατε σε διαρκή εγρήγορση και ετοιμότητα, ο κάματος θα αποτελέσει διαχρονικό σύντροφό σας, η ικανοποίηση όμως εκτελέσεως του Χρέους προς την πατρίδα κότινος μοναδικός και ασύγκριτο αντίδωρο.

ε. Να απονέμετε δικαιοσύνη και να ασκείτε χρηστή διοίκηση κατά την ενάσκηση των καθηκόντων σας. Αμφότερα τα ανωτέρω αποτελούν εχέγγυα που θα εμπνέουν τους υφισταμένους σας. Μη λησμονήσετε κατά τη διάρκεια της πορείας σας, ότι η προσωπικότητα του ατόμου δίνει αξία στη θέση και ποτέ η θέση στο άτομο. Με το πρώτο κερδίζεις την αναγνώριση, το κύρος και τη θύμηση, με το δεύτερο την απόρριψη και τη λήθη.

στ. Να είστε υπερήφανοι και αισιόδοξοι ως στελέχη του ένδοξου Πολεμικού Ναυτικού και του Λιμενικού Σώματος, πρωτίστως όμως να είστε υπερήφανοι και αισιόδοξοι ως Έλληνες. Συγκρατείστε ότι οι κοινωνίες και οι οργανισμοί προοδεύουν με τους αισιόδοξους και μόνον αυτούς.

ζ. Τέλος να υιοθετήσετε πλήρως ως τρόπο σκέψης, συμπεριφοράς και δράσης τις Παραδόσεις του Πολεμικού Ναυτικού, οι οποίες, αποτελούν τη σημαντικότερη δύναμή μας. Οι Παραδόσεις αυτές, παρόλο που έλκουν την καταγωγή τους από το μακρινό παρελθόν, αποτελούν άσβεστους φάρους και ιθυντήρια σημεία που σηματοδοτούν διαχρονικά την πορεία μας. Το Πολεμικό Ναυτικό είναι ένα και μοναδικό, η στολή μας μια και εντυπωσιακή, η φιλοσοφία και σκέψη μας πλουραλιστική και φρέσκια σαν το καλοκαιρινό μελέμι, η φιγούρα του ναύτη του Αιγαίου μία και αναντικατάστατη, η ευγένεια και η αρχοντιά μας αξιομνημόνευτη, η ιστορία μας μοναδική, ασύγκριτη, μεγαλειώδης.

8. Ολοκληρώνοντας τη διαταγή μου και προτού απονείμω χαιρετισμό στον υποστελλόμενο διοικητικό επισείοντα, ανασύρω από τη μνήμη μου τα λόγια του Ναυάρχου Τούμπα στη διαταγή παράδοσης καθηκόντων Αρχηγού Στόλου το 1953, *«και τώρα απέρχομαι δια να μεταβώ εις την οικία μου, ινα απεκδυθώ την τίμια στολήν μου και να την αποθέσω μεταξύ των Αγίων Εικόνων»*, αγαπητοί παριστάμενοι, αυτό προτίθεμαι να πράξω και εγώ, αποχωρώντας σήμερα από τον ιερό αυτό χώρο.